

Na osnovu člana 56. stav 1. u vezi člana 44. stav 1. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Službeni glasnik RS", br. 62/2003, 64/2003 - ispr., 58/2004 i 62/2004 - ispr.), člana 28. Statuta Osnovne škole "Aleksa Đilas-Bećo" sa sedištem u Mojstiru, Školski odbor je na sednici od 30.04.2009. godine, doneo

PRAVILNIK
o merama, načinu i postupku zaštite i bezbednosti učenika
za vreme ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada

1. Opšte odredbe

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se mere, način i postupak zaštite i bezbednosti učenika za vreme ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada i drugih aktivnosti koje organizuje Osnovna škola "Aleksa Đilas-Bećo", kao i odgovornost zaposlenih u izvršavanju odredaba zakona, Statuta i ovog pravilnika.

Član 2.

Škola sprovodi mere utvrđene ovim pravilnikom samostalno ili u saradnji sa nadležnim državnim organom ili organom lokalne samouprave ili specijalizovanom ustanovom.

2. Mere

Član 3.

Mere koje škola samostalno sprovodi u cilju zaštite bezbednosti učenika su:

- dežurstvo nastavnika i tehničkog osoblja u školi i van nje;
- fizičke mere onemogućavanja učenika i zaposlenih da dovedu sebe i druge u opasnost u školskom dvorištu, u školskom objektu i njegovoj neposrednoj blizini ili na mestu gde se odvija aktivnost koju organizuje škola;
- provera i kontrola ispravnosti opreme i učila u školi i zabrana njihovog korišćenja u neispravnom stanju;
- obezbeđivanje svih elemenata zaštite od požara, poplava, udara groma i drugih elementarnih nepogoda koje mogu ugroziti bezbednost učenika;
- pridržavanje propisa zaštite na radu prilikom učešća učenika u organizovanom radu, praksi i drugim aktivnostima koje organizuje škola i
- pridržavanje propisanih mera prilikom izvođenja ekskurzija, izleta u prirodi, koji se odnose na bezbednost učenika (tehnička ispravnost prevoznog sredstva, propisani broj pratilaca grupe, prostorno i bezbednosno odgovarajući objekt za smeštaj učenika, posebno osiguranje učenika, dnevna vožnja autobusom, blagovremena informisanost o zdravstvenom stanju učenika i drugo).

Član 4.

Svi zaposleni u školi koji uoče bilo koju vrstu mogućnosti ili neposredne opasnosti po učenike dužni su da odmah udalje učenike od mesta opasnosti ili otklone okolnost koja izaziva opasnost i obaveste o tome dežurnog nastavnika ili direktora škole radi preuzimanja daljih mera.

Član 5.

U slučajevima učestalog nasilničkog ili drugog vida kriminalnog ponašanja lica u školskom dvorištu i u blizini škole prema učenicima, direktor škole može, na period dok se ne otkloni ugroženost učenika, skratiti vreme trajanja nastavnog časa u cilju izbegavanja takvog ponašanja.

Član 6.

Mere koje škola vrši u saradnji sa nadležnim državnim organom ili organom lokalne samouprave i specijalizovanom ustanovom su:

- obezbeđivanje sredstava za otklanjanje opasnosti po učenike, popravkom, saniranjem ili menjanjem stanja u i oko školskog dvorišta, na objektu školske zgrade, instalacijama, opremi ili učilima;
- neodložno sprovođenje mera naloženih od strane nadležnog državnog organa u cilju bezbednosti učenika i
- planiranje i sprovođenje programa za učenike u okviru saobraćajne zaštite, zdravstvene zaštite, zaštite od bolesti zavisnosti, zaštite od nasilja u porodici i užoj sredini, i prevencija koja se odnosi na maloletničku delikvenciju.

3. Saradnja sa organima lokalne samouprave i drugim subjektima

Član 7.

U postupku sprovođenja mera navedenih u prethodnom članu, škola saraduje sa:

1. Opštinskom upravom zaduženom za obrazovanje;
2. Opštinskom upravom nadležnom za zdravstvo;
3. Opštinskom upravom nadležnom za sport;
4. Nadležnim odeljenjem Ministarstva unutrašnjih poslova;
5. Opštinskom upravom nadležnom za saobraćaj;
6. Opštinskim inspekcijama za prosvetu, građevinarstvo i urbanizam, saobraćaj, inspekcijama u sastavu Ministarstva unutrašnjih poslova i sanitarnom inspekcijom;
7. Domom zdravlja čiji je osnivač lokalna samouprava;
8. Centrom za socijalni rad;
9. Nadležnim odeljenjem Ministarstva prosvete.

4. Obezbeđivanje sredstava za sprovođenje mera

Član 8.

U sprovođenju mera navedenih u članu 6. stav 1. ovog pravilnika, ako njihovo sprovođenje iziskuje novčana sredstva, direktor škole po hitnom postupku podnosi zahtev za sredstva nadležnom organu lokalne samouprave, a može podneti zahtev i Ministarstvu prosvete.

Do otklanjanja opasnosti sprovođenjem mera iz stava 1. ovog člana, direktor škole donosi privremene mere kojima štiti bezbednost učenika zabranom i fizičkim sprečavanjem korišćenja određenog prostora, instalacije, opreme ili učila u školi, školskom dvorištu ili neposrednoj okolini škole.

Član 9.

Ako opštinska uprava nadležna za obrazovanje, u zakonom propisanom roku ne odgovori pozitivno, odnosno ne obezbedi neophodna tražena sredstva za primenu mera koje je školi naložio inspekcijski organ, direktor škole je u obavezi da u roku od tri dana obavesti inspekcijski organ o učinjenom i uputi ga na opštinsku upravu nadležnu za obrazovanje.

Ako mera iz člana 6. stav 1. mora hitno da se primeni zbog otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje učenika i zaposlenih, direktor škole odmah sprovodi privremene mere u smislu člana 8. stav 3. ovog pravilnika, obaveštava nadležni organ opštinske uprave i odmah obezbeđuje izvođenje najnužnijih radova na otklanjanju neposredne opasnosti.

Radovi navedeni u stavu 2. ovog člana smatraju se havarijskim u smislu člana 10. stav 1. ovog pravilnika.

Ako je iznos novčanih sredstava neophodan za primenu mera iz člana 6. stav 1. ovog člana toliki da je za izvođenje radova propisan tenderski postupak, direktor škole će raspisati tender uz istovremeno podnošenje zahteva za novčana sredstva u smislu člana 8. stavovi 1. i 2.

5. Havarijski radovi

Član 10.

U slučaju havarije, oštećenja izazvanog višom silom ili u drugim slučajevima, kada bi hitno neotklanjanje uzroka ili posledica izazvalo opasnost po život i zdravlje učenika i zaposlenih, onemogućilo izvođenje nastave ili neposredno ugrozilo imovinu škole, škola će pristupiti otklanjanju opasnosti, odnosno popravci havarije ili uzroka ugrožavanja učenika i zaposlenih tako što poziva ovlašćeno preduzeće ili ustanovu da izvrši radove na otklanjanju neposredne opasnosti sa liste preduzeća, odnosno ustanova koju utvrđuje lokalna samouprava.

Lokalna samouprava je u obavezi da u roku od 30 dana od dana davanja saglasnosti na ovaj pravilnik utvrdi listu ovlašćenih preduzeća, odnosno ustanova za otklanjanje

havarijskih kvarova i drugih opasnosti iz stava 1. ovog člana.

Troškove izvođenja havarijskih radova snosi neposredno lokalna samouprava.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana direktor škole prekida obrazovno-vaspitni rad u delu ili u celoj školi u skladu sa zakonom i o tome odmah obaveštava nadležni organ lokalne samouprave.

Ako lokalna samouprava ne izvrši svoju obavezu iz 2. stava ovog člana, škola smostalno određuje preduzeće ili ustanovu za izvršavanje havarijskih radova i dostavlja svoj račun za havarijske radove jedinici lokalne samouprave. Račun škole iz ovog stava ima snagu izvršne isprave.

6. Obaveze škole i zaposlenih

Član 11.

Svi zaposleni moraju biti upoznati sa ovim pravilnikom kao i merama koje u cilju bezbednosti učenika nalažu nadležni državni organi i ustanove i pridržavati se tih mera.

Član 12.

Mere iz člana 6. stav 1. ovog pravilnika, u skladu sa nadležnim državnim organima, specijalizovanim ustanovama i organizacijama, na početku svake školske godine planira stručna služba škole.

Plan iz prethodnog stava sadrži vreme, mesto i sadržaj mere, obuhvat učenika i nosioce realizacije mere i sastavni je deo godišnjeg programa rada škole.

Član 13.

Svaki nastavnik, posebno odeljenjski starešina, dužan je da sa budnom pažnjom prati stanje učenika u porodici i ako uvidi postojanje nasilja uperenog prema učeniku, pismeno će obavestiti stručnu službu o tome radi preuzimanja daljih mera na zaštiti učenika.

Odeljenjski starešina je dužan da, ukoliko učenik neredovno pohađa nastavu ili duže vreme neopravdano izostane sa nastave, pismeno obavesti o toj činjenici stručnu službu škole, koja poziva roditelja ili staratelja da se izjasni o izostanku učenika sa nastave i o razlozima i okolnostima koje su dovele do toga.

Ako se roditelj ili staratelj uredno ne odazove pozivu u kom je utvrđen rok do kog mora doći u školu, ili se izjasni o razlozima i okolnostima izostajanja učenika na takav način da je očigledna roditeljska nebriga i da su razlozi za izostanak neopravdani, stručna služba obaveštava o tome organ opštinske uprave nadležan za obrazovanje radi pokretanja prekršajnog postupka protiv roditelja i centar za socijalni rad radi preduzimanja daljih mera i brige o učeniku.

Član 14.

Svaki nastavnik je odgovoran za ispravnost i bezbednost opreme i učila u svojoj učionici, kabinetu, radionici ili fiskulturnoj sali za koju je zadužen i dužan je pismeno da obavesti direktora o neispravnosti opreme, učila ili drugih sredstava i inventara u zaduženom prostoru, a ukoliko proceni da je prisustvom u prostoriji za koju je zadužen, učenicima ugrožen život i zdravlje, zabraniće učenicima ulazak u tu prostoriju, odnosno naložiti učenicima da je napuste i o tome odmah obavestiti direktora ili dežurnog nastavnika.

Nastavnik prvi ulazi učionicu, kabinet, radionicu ili drugi prostor gde se izvodi nastavni čas ili druga aktivnost, a tek potom učenici i izlazi iz tog prostora tek kada ga napuste svi učenici osim dežurnog učenika.

Član 15.

Škola je u obavezi da obezbedi na dostupnom mestu za nastavnike, vaspitače i stručne saradnike opremu i sredstva za pružanje prve pomoći učenicima, zaposlenima i drugim licima, kao i dostupnost telefonskog aparata u slučaju hitne potrebe, za sve vreme rada škole.

Član 16.

Nastavnik fizičkog vaspitanja, koga odredi direktor škole, zadužen je za praćenje osposobljenosti zaposlenih za pružanje prve pomoći i organizovanje obuke zaposlenih za pružanje prve pomoći.

Svaki zaposleni pripravnik dužan je da u roku od tri meseca od dana zasnivanja radnog odnosa prođe obuku prve pomoći.

Obuka svih zaposlenih u pružanju prve pomoći vrši se na svakih pet godina. Evidenciju o ovome, organizovanje obuke i kontrolu sredstava i opreme za pružanje prve pomoći vrši nastavnik naveden u 1. stavu ovog člana.

Svaki nastavnik i drugi zaposleni u školi dužan je da odmah, bez odlaganja ukaže prvu pomoć učeniku, drugom zaposlenom ili drugom licu koje se zatekne u školi.

Član 17.

Svi zaposleni u školi dužni su da savladaju osnovnu protivpožarnu obuku u skladu sa zakonom.

Zaposleni kog odredi direktor škole zadužen je za praćenje osposobljenosti zaposlenih za protivpožarnu zaštitu, donošenje opšteg akta o protivpožarnoj zaštiti i primenu mera protivpožarne zaštite u školi. U pravilu, po prirodi posla to može biti nastavnik tehničkog obrazovanja, nastavnik fizike ili sekretar škole ili drugi zaposleni koji je položio propisani kurs protivpožarne zaštite.

Zaposleni iz stava 2. ovog člana odmah, pismeno, obaveštava direktora škole o uočenim propustima u primeni propisanih mera protivpožarne zaštite.

Član 18.

Dežurstvo nastavnika utvrđeno je u aktu o sistematizaciji, u rešenju kojim se utvrđuju poslovi i radni zadaci za svakog pojedinog nastavnika i u školskom rasporedu časova.

Raspored dežurstva nastavnika je sastavni deo rasporeda časova škole.

Član 19.

Nastavnik dežura u smeni u kojoj izvodi nastavu i može biti dežuran najviše tri puta u toku nedelje.

Svi dežurni nastavnici u jednoj smeni dolaze u školu, u danu kada su dežurni, 20 minuta pre početka nastave u smeni, a napuštaju školu 10 minuta po završetku nastave u smeni.

U školu se vodi knjiga dežurstva u koju se upisuju podaci o prisutnim, odnosno odsutnim dežurnima, zameni odsutnog dežurnog, o čemu odlučuje direktor škole, a u njegovom odsustvu glavni dežurni, bitnim okolnostima koje se odnose na bezbednost učenika, ritem i rad škole, incidentima i događajima koji se tiču bezbednosti učenika, imovine škole, čistoće školskih prostorija i školskog dvorišta i sl.

Dežurni nastavnici dolaze na posao u zbornicu škole gde se javljaju glavnom dežurnom, potom vrše obilazak prostora za koji su zaduženi i informišu glavnog dežurnog o zatečenom stanju, a glavni dežurni preduzima mere ukoliko su potrebne radi uspostavljanja normalnog stanja i uslova za početak nastave.

Dežurni nastavnici za vreme odmora u prostoru za koji su zaduženi, prilikom izlaska i ulaska učenika u školu, proveravaju i kontrolišu ponašanje učenika, njihovo napuštanje i ulazak u učionicu i po završetku nastave u smeni ponovo obilaze prostor za koji su zaduženi i izveštavaju glavnog dežurnog o stanju.

Član 20.

Tehničko osoblje pomaže u radu dežurnim nastavnicima, dežura na svom radnom mestu i ne udaljava se sa njega bez dozvole direktora ili sekretara škole. U saradnji sa dežurnim nastavnikom proverava razloge dolaska stranih lica u školu i prati njihovo kretanje u školskoj zgradi i dvorištu i o tome obaveštava dežurnog nastavnika.

Član 21.

Tehničko osoblje je dužno da se stara da za vreme časa ulazna vrata budu zaključana ili pod stalnim nadzorom, da dozvole ulazak licima čiji je dolazak najavljen, a ostalima tek po odobrenju direktora, sekretara škole ili glavnog dežurnog nastavnika.

7. Dežurstvo učenika

Član 22.

Učenici dežuraju u školi.

Učenici sedmog i osmog razreda dežuraju na ulaznim vratima u školu, u paru.

Dežurni učenici na ulaznim vratima u školu dežuraju uz pomoć dežurnog nastavnika i zaposlenog iz reda tehničkog osoblja kog odredi sekretar škole. Dežurstvo počinje 15 minuta pre početka nastave, a završava se 5 minuta po završetku smene u kojoj dežuraju.

Dežurni učenici na ulaznim vratima vode svesku evidencije ulazaka u zgradu u koju beleže podatke iz lične karte o licu koje ulazi u školu, vreme ulaska i izlaska iz škole i podatak koga je to lice posetilo u školi. Prilikom izlaska lica iz škole, dežurni učenik mu vraća ličnu kartu. Svesku evidencije sa zatečenim ličnim kartama u njima, dežurni učenik po završetku dežurstva predaje dežurnom nastavniku.

Roditelje koji dođu u školu radi odvođenja učenika iz škole, dežurni učenik i nastavnik će zamoliti da sačeka na ulazu, a oni će obavestiti učenika da ga roditelj čeka na ulazu.

Član 23.

Dežurni učenik u odeljenju ostaje u učionici, kabinetu, radionici ili fiskulturnoj Sali po završetku časa da bi izvršio zadatke koje mu postavi predmetni nastavnik (brisanje table, uklanjanje nereda napravljenog tokom časa, pregledanje da li su učenici izneli sve svoje stvari iz učionice ili kabineta i slično). Po završenom poslu dežurni učenik i predmetni nastavnik zajedno napuštaju učionicu ili drugi prostor i učenik se pridružuje ostalim učenicima iz odeljenja.

Dežurni učenik na početku časa izveštava predmetnog nastavnika o odsutnim učenicima i tokom dežurstva prati prisutnost i odsutnost učenika na nastavi i drugim aktivnostima.

Član 24.

Spisak dežurnih učenika, sa vremenom dežurstva, donosi odeljenjski starešina. Spisak dežurnih učenika na ulaznim vratima škole se, po rasporedu odeljenja koji određuje sekretar škole, donosi unapred, za narednih mesec dana.

Ne može biti dežuran na ulaznim vratima škole onaj učenik koji bi zbog svog ponašanja ili vladanja prilikom dežurstva nemarno ili pogrešno obavljao obaveze dežurnog učenika, učenik sklon nasilničkom ponašanju i učenik koji zbog slabog uspeha u učenju ne bi bio u stanju da samostalno nauči gradivo usled propuštanja nastave.

Ukoliko je učenik u dan kad je dežuran, odsutan, može dežurati prvi naredni učenik u spisku dežurstva.

Dežurni učenik na ulaznim vratima škole može napustiti mesto dežurstva samo uz odobrenje dežurnog nastavnika.

Dežurni učenik na ulaznim vratima škole može tražiti od dežurnog nastavnika, da napusti dežurstvo za vreme održavanja nastavnog časa radi odgovaranja.

8. Osiguranje učenika

Član 25.

Škola je u obavezi da obezbedi roditeljima mogućnost osiguranja učenika škole za slučaj povrede i nesreće.

Nadležni organ lokalne samouprave određuje do 31. avgusta za narednu školsku godinu organizaciju koja se bavi osiguranjem, kod koje se učenici osiguravaju i maksimalni iznos za plaćanje osiguranja po učeniku.

Nadležni organ lokalne samouprave određuje navedeno u 2. stavu ovog člana pod uslovom da organizacija koja se bavi osiguranjem obezbedi besplatno osiguranje za još 10% učenika na broj stvarno osiguranih učenika u školi, da je lokalna samouprava dala saglasnost na ovaj pravilnik i realizovala svoje obaveze koje iz njega proističu.

9. Zaštita i bezbednost od postupaka drugih lica

Član 26.

Zaštita i bezbednost učenika od postupaka drugih lica obuhvata:

- 1) zaštitu i bezbednost od diskriminacije;
- 2) zaštitu i bezbednost od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- 3) zaštitu i bezbednost od stranačkog organizovanja i delovanja.

Član 27.

Ostvarivanju ovog vida zaštite i bezbednosti učenika služe poštovanje odredaba Pravila ponašanja u školi i aktivnosti stručnog tima za zaštitu od diskriminacije, nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.

Za vreme trajanja nastave i drugih aktivnosti, stalno su otključana samo glavna ulazna vrata i samo jedna kapija na školskom dvorištu – ona koja gravitira glavnom ulazu u školsku zgradu.

Za otključavanje kapija na školskom dvorištu i ulaznih vrata ovlašćeni su pomoćni radnik škole i direktor.

Pre početka nastave, pomoćni radnik otključava kapiju na školskom dvorištu i glavna ulazna vrata, proverava stanje školskih prostorija, o tome obaveštava direktora, ili sekretara i preuzima druge neophodne mere.

Druga ulazna vrata na školskoj zgradi otključavaju se po potrebi.

Član 28.

Kada se u Školi ne izvodi nastava niti druge aktivnosti, sve kapije na školskom dvorištu i sva ulazna vrata na školskoj zgradi su zaključana.

Za otključavanje kapije i ulaza na početku radnog vremena u prvoj smeni i za zaključavanje kapije i ulaza na kraju radnog vremena zadužen je pomoćni radnik, a u njegovom odsustvu – drugo lice, po ovlašćenju direktora ili sekretara škole.

10. Zaštita i bezbednost od bolesti i povreda

Član 29.

Radi ostvarivanja zaštite i bezbednosti učenika od bolesti i povreda, škola:

- 1) vodi brigu o urednosti i čistoći školskih prostorija i školskog dvorišta;
- 2) vodi brigu o obavljanju propisanih lekarskih pregleda zaposlenih i učenika;
- 3) postupa po merama nadležnih organa donete po propisima u oblasti zdravstva;
- 4) prema svojim mogućnostima obezbeđuje korišćenje školskog nameštaja, nastavnih i drugih sredstava koji su bezbedni za upotrebu i odgovaraju psihofizičkim svojstvima učenika;
- 5) prema svojim mogućnostima primenjuje standarde i normative koji se odnose na školski prostor, broj učenika u odeljenju i druge uslove za obavljanje delatnosti;
- 6) obezbeđuje nadzor nastavnika ili stručnog saradnika za vreme rada na uređajima ili s predmetima koji mogu izazvati povredu, kao i za vreme izvođenja aktivnosti koje predstavljaju potencijalnu opasnost za nastanak povrede;
- 7) preduzima mere u slučaju promena kod učenika koje se odnose na njegovo zdravstveno stanje i o tome obaveštava njegovog roditelja;
- 8) roditelja učenika čije zdravstveno stanje, prema proceni direktora, nastavnika ili stručnog saradnika, može predstavljati opasnost za druge učenike i zaposlena lica, obavezuje da takvog učenika odvede na odgovarajući pregled i zabranjuje mu dolazak na nastavu i druge aktivnosti koje organizuje škola, dok nadležni lekar ne potvrdi da opasnost ne postoji;

Član 30.

Učenika čije zdravstveno stanje, prema nalazu nadležnog lekara, predstavlja opasnost za ostale učenike i zaposlena lica, roditelji ne smeju slati na nastavu niti na druge aktivnosti u organizaciji škole.

11. Zaštita i bezbednost od požara, poplave, električne struje, udara groma i drugih opasnih pojava

Član 31.

Radi ostvarivanja zaštite i bezbednosti učenika od požara, škola je obavezna da se pridržava Zakona o zaštiti od požara, pratećih propisa i svog opšteg akta o toj materiji.

Član 32.

Radi ostvarivanja zaštite i bezbednosti od poplave i/ili izlivanja fekalija, pomoćni radnik proverava ispravnost vodovodnih i kanizacionih instalacija i preduzima potrebne mere u slučaju uočenih promena koje mogu ugroziti bezbednost.

Svi zaposleni i učenici obavezni su da bez odlaganja obaveste pomoćnog radnika, direktora, ili sekretara o uočenim promenama na vodovodnim i/ili kanizacionim instalacijama, koje mogu ugroziti bezbednost.

Član 33.

Radi ostvarivanja zaštite i bezbednosti od električne struje, pomoćni radnik proverava ispravnost električnih instalacija i preduzima potrebne mere u slučaju uočenih promena koje mogu ugroziti bezbednost.

Svi zaposleni i učenici obavezni su da bez odlaganja obaveste pomoćnog radnika, direktora, ili sekretara o uočenim promenama na električnim instalacijama, koje mogu ugroziti bezbednost.

Član 34.

Uređaji, drugi predmeti i materije koji se koriste u nastavnom procesu, za održavanje higijene ili u druge svrhe moraju se držati van domašaja neovlašćenih lica, ako mogu predstavljati opasnost po život i/ili zdravlje učenika.

Član 35.

Radi ostvarivanja zaštite i bezbednosti od udara groma, škola redovno proverava ispravnost gromobranskih instalacija, u skladu sa propisima u toj materiji.

Svi zaposleni i učenici obavezni su da bez odlaganja obaveste pomoćnog radnika, direktora, ili sekretara o uočenim promenama na gromobranskim instalacijama, koje mogu dovesti u pitanje njihovo funkcionisanje.

Pored sprovođenja mera iz st. 1. i 2. ovog člana, Škola je obavezna da za vreme grmljavine obezbedi da učenici budu u školskoj zgradi.

12. Zaštita učenika za vreme izvođenja školske ekskurzije i nastave u prirodi

Član 36.

Ekskurzija kao oblik obrazovno-vaspitnog rada izvodi se, kao i nastava u prirodi, u skladu sa nastavnim planom i programom, godišnjim programom rada, a na osnovu dobijene saglasnosti saveta roditelja, kao i plana o izvođenju ekskurzija za odgovarajuću školsku godinu.

Član 37.

Odeljenjski starešina, odnosno vođa ekskurzije i nastavnik razredne nastave za vreme izvođenja nastave u prirodi, obavezni su da vode računa o zdravlju učenika, o smeštaju i ishrani, o ugodnom i sigurnom prevozu, o bezbednosti, o oblačenju prilagođenom vremenskim prilikama.

Ako za vreme ekskurzije ili nastave u prirodi neko od učenika teže oboli ili se teže povredi, rukovodilac ekskurzije, odnosno nastavnik razredne nastave, dužan je da mu obezbedi lekarski pregled, a po potrebi i smeštaj u bolnicu ili drugu zdravstvenu organizaciju.

O smeštaju učenika u bolnicu obavezno se obaveštavaju roditelji i direktor škole.

Član 38.

Organi nadzora nad izvođenjem ekskurzije i nastave u prirodi su: školski odbor, savet roditelja, direktor, nastavničko veće i odeljenjski starešina, čije je odeljenje na ekskurziji (*u kojoj on ne učestvuje*), kao i učenički parlament.

Zadatak svih je da se obezbedi ispunjenje obrazovno-vaspitnog cilja ekskurzije, odnosno nastave u prirodi, kao i da se učesnici - učenici i nastavnici - vođe ekskurzije i nastave u prirodi - vrate u dobrom zdravstvenom stanju.

13. Zaštita učenika u saobraćaju

Član 39.

Škola se stara da se učenicima, a naročito deci mlađeg školskog uzrasta pruži neophodna pomoć da se u javnom saobraćaju sačuvaju od bilo kakvog povređivanja.

Obaveza je svih subjekata škole da preduzmu potrebne mere u vezi sa dodatnim upozorenjima vozilima na učenike prilikom dolaska u školu i odlaska iz škole.

Član 40.

Škola se stara o zaštiti učenika u saobraćaju putem obezbeđivanja predavanja saobraćajnih stručnjaka, prikazivanjem filmova o saobraćaju, izradom prigodnih maketa i proučavanjem i vežbanjem za snalaženje u saobraćaju, kao i obezbeđivanjem saobraćajne milicije radi dežurstva na početku i završetku nastave, i preduzimanjem drugih mera, u saradnji sa nadležnim organima, kojim se obezbeđuje zaštita lica od ostalih učesnika u saobraćaju u blizini škole.

14. Zadatak škole u sprečavanju zlostavljanja učenika

Član 41.

Zadatak škole, i svih subjekata koji deluju u školi, je da se svim sredstvima bore u sprečavanju svih vidova zlostavljanja dece, u saradnji sa lokalnom i širom zajednicom, organima vlasti, stalnom službom obezbeđenja u školi, kao i stalnim dežuranjem učenika.

(Zlostavljanje učenika može biti fizičko i psihološko. Fizičko zlostavljanje se manifestuje kroz razne oblike fizičkog dejstva na određene, mlađe, slabije i mirnije ličnosti, među koje treba istaći: udaranje, guranje, šutiranje, zavrtnanje ruke i glave, bacanje na zemlju, trotoar, pečenje cigaretama, pa i upotrebu raznih oruđa i oružja. Psihološko zlostavljanje se ogleda u: terorisanju, odbacivanju, izolaciji, degradaciji, eksploataciji i dr. Poseban vid zlostavljanja dece ogleda se u seksualnoj zloupotrebi, kojom se uništava celokupno zdravstveno stanje mlade osobe. Mnoge škole su znatno pooštrile kontrolu ulaska u školsku zgradu, školsko dvorište i ostale školske prostore, uvođenjem čuvara i zavođenjem identifikacionih kartica, bez koje se ne može ući u školsku zgradu. Ove kartice mogu da imaju svi učenici, nastavno i vaspitno osoblje i svi ostali zaposleni).

15. Obaveze saveta roditelja

Član 42.

Osim zakonom utvrđenog prava učešća u propisivanju mera u ovom pravilniku, savet roditelja odlučuje o broju učenika koje tokom ekskurzije, rekreativne nastave, izleta, zimovanja ili letovanja, prati jedan nastavnik ili stručni saradnik.

16. Obaveze lokalne samouprave

Član 43.

Lokalna samouprava davanjem saglasnosti na ovaj pravilnik preuzima obaveze propisane u njemu kao ugovorne.

Član 44.

Ovaj pravilnik stupa na snagu i bez saglasnosti lokalne samouprave, ako lokalna samouprava odbije saradnju u postupku donošenja, odnosno odbije da da saglasnost na pravilnik.

U slučaju navedenom u stavu 1. ovog člana škola može tužbom, u skladu sa zakonom potraživati sredstva za radove navedene u članu 9. stav 2. i članu 10. ovog pravilnika, pod uslovom da na osnovu odluke saveta roditelja, roditelji snose troškove otklanjanja neposredne opasnosti po život i zdravlje učenika i troškove spora.

U slučaju navedenom u stavu 1. ovog člana nadležni organ lokalne samouprave nema ovlašćenja navedena u članu 25. stav 2. i 3. ovog pravilnika, već te poslove vrši škola.

17. Prelazne i završne odredbe

Član 45.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik donet 25.12.2003. godine.

Član 46.

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja na oglasnoj tabli Škole.

U Mojstiru, 07.05.2009. god.

Predsednik školskog odbora:

Hasim Čalaković